

Beslutningsforslag nr. B 39

Folketinget 2010-11

Fremsat den 14. december 2010 af Per Clausen (EL), Line Barfod (EL), Johanne Schmidt-Nielsen (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om forbud mod bromerede flammehæmmere og ftalater i elektronikprodukter

Folketinget pålægger regeringen at arbejde for, at der i EU indføres et totalt stop for brug af og salg af elektronikprodukter, der indeholder bromerede flammehæmmere og ftalater, og at indføre særregler i Danmark, der sikrer dette, indtil de skærpede regler er indført i EU.

Folketinget pålægger i den forbindelse regeringen at tage kontakt med de enkelte medlemslande og Kommissionen med henblik på forbud i flest mulige lande og med henblik på at få Kommissionen til at fremlægge forslag om forbud på EU-niveau.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en delvis genfremsettelse af B 117, folketingsåret 2006-07. Der henvises til Folketingstidende 2006-07, Tillæg A side 6773 og 6776, Folketingets forhandlinger side 6436 og 7333 og Tillæg B side 1332.

Bromerede flammehæmmere er kemiske forbindelser, som anvendes i elektronisk udstyr som tv og computere, hvor de mindsker risikoen for brand. Strukturen af de bromerede flammehæmmere minder meget om polychlorede biphenyler (PCB) og har også samme problematiske miljøegenskaber. Ifølge [www. Miljestyrelsen.dk](http://www.Miljestyrelsen.dk) findes der ca. 40 forskellige bromerede flammehæmmere.

De bromerede flammehæmmere er ikke bundet i det elektroniske produkt, hvilket betyder, at der sker en afdampning fra produktet, når det er i brug. Herved frigives stofferne til indeklimaet, og der sker en ophobning eksempelvis i husstøv. Mennesker eksponeres for stoffet via inhalering, og især små børn er meget udsatte, da de tilbringer megen tid på gulvet og både putter hænder og ting i munden. En amerikansk undersøgelse fra 2008 har vist, at børn mellem et og fire år har tre gange så meget flammehæmmer i årene som deres mødre (Fire Retardants in Toddlers and Their Mothers, Environmental Working Group, september 2008).¹

Ny dansk forskning har også vist, at bromerede flammehæmmere overføres til fostre via moderkagen. Undersøgelsen påviste også en klar sammenhæng mellem mængden af bromerede flammehæmmere i husstøvet og mængden i mor og barn (Husstøv skader fostre, Videnskab.dk, 17. august 2010).²

Nogle af de bromerede flammehæmmere mistænkes for bl.a. at kunne skade fostre, indvirke på skjoldbruskkirtlens funktion, fremkalde kræft, forstyrre hormonbalancen og nedsætte fertiliteten. Flammehæmmerne bliver nedbrudt meget langsomt og ophobes derfor i dyrs fedtvæv og opkoncentreres gennem fødekæden, således at niveauet hos f.eks. isbjørne og mennesker kan blive ganske højt. Undersøgelser har f.eks. vist en markant stigning af indholdet af bromerede flammehæmmere i blod og modermælk (Bromerede Flammehæmmere (BrF), Det Økologiske Råd, 11. september 2007).³

En undersøgelse foretaget af forskere fra DTU og Rigshospitalet har vist, at danske kvinders brystmælk indeholder en lang række hormonforstyrrende stoffer, heriblandt bromerede flammehæmmere. Undersøgelsen viste en klar tendens til, at

danske kvinders brystmælk indeholder langt flere hormonstoffer end finske kvinders mælk (Hormonforstyrrende stoffer i brystmælk, Informationscenter for Miljø & Sundhed, 25. september 2009).⁴

Blød PVC anvendes ligeledes i en række elektronikprodukter, og ftalaterne, der anvendes til at gøre PVC'en blød, er heller ikke bundet i produktet. Også her sker der derfor afdampning, når produktet er tændt, hvorved der sker en ophobning i indeklimaet, særligt i husstøv. Ftalater har vist østrogenlignende effekter på dyr og mennesker, og der er mistanke om, at de kan medføre fosterskader, misdannede kønsorganer og skader på forplantningsevnen. Flere studier har påvist en sammenhæng mellem forekomsten af astma hos børn og indholdet af ftalater i luften, eksempelvis i hjemmet. Nye studier peger desuden på en mulig sammenhæng mellem indholdet af ftalater i urinen hos børn og ADHD (Farlige kemikalier og tungmetaller, Green Peace).⁵

I forbindelse med revision af RoHS-direktivet (Restriction of Hazardous Substances Directive) har der fra flere sider været foreslået at udvide forbuddet til at omfatte bromerede flammehæmmere og PVC-plastic. Forslaget blev fremsat af Parlamentets ordfører Jill Evans (fra De Grønne) og støttet af en række europæiske ngo'er samt virksomheder som Acer, Dell, Hewlett-Packard og Sony Ericsson. Flere firmaer har vist, at det allerede i dag er muligt at producere produkter uden bromerede flammehæmmere og ftalater. Alternativer til de bromerede flammehæmmere produceres endda i Europa. Flere virksomheder har valgt at gå foran lovgivningen og er begyndt at udfase stofferne, før de er blevet forbudt. Disse virksomheder må med rette forvente, at lovgivningen følger trop og udvikler sig i trit med viden og muligheder. Men Europa-Parlamentets Miljøudvalg forspildte denne chance i juni 2010 for at begrænse tilstedeværelsen af farlige kemiske stoffer i elektriske og elektroniske produkter ved at afvise den foreslåede stramning af RoHS-direktivet (Pressemeddelelse: En forspildt chance, Det Økologiske Råd, 3. juni 2010).⁶

Det er forslagsstillernes opfattelse, at Danmark bør arbejde målrettet for, at disse stoffer bliver forbudt i EU, men samtidig at vi ikke længere kan vente på EU, men må sætte forbrugernes sundhed i første række og sikre et nationalt forbud mod bromerede flammehæmmere og ftalater i elektronik. Især når ufarlige alternativer allerede er udviklet og bredt anvendt.

- 1 <http://www.ewg.org/reports/pbdesintoddlers>
- 2 http://videnskab.dk/content/dk/krop_sundhed/husstov_skader_fostre
- 3 http://www.ecocouncil.dk/index.php?option=com_content&view=article&id=93&Itemid=151
- 4 <http://www.forbrugerkemi.dk/nyheder/gravide-og-babyer/hormonforstyrrende-stoffer-i-brystmaelk>
- 5 <http://www.greenpeace.org/denmark/vores-arbejdsomraader/farlig-kemi/problemet/farlige-kemikalier-og-tungmetal>
- 6 [http://www.ecocouncil.dk/index.php?option=com_content&view=article&id=1211: pressemeddelelse-en-forspildt-chance-&catid=31: kemikalier&Itemid=91](http://www.ecocouncil.dk/index.php?option=com_content&view=article&id=1211:pressemeddelelse-en-forspildt-chance-&catid=31:kemikalier&Itemid=91)

*Skriftlig fremsættelse***Per Clausen (EL):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod bromerede flammehæmmere og ftalater i elektronikprodukter.

(Beslutningsforslag nr. B 39)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.